

Pohledávky a závazky z obchodních vztahů

- se účtuje o pohledávkách (krátkodobých a dlouhodobých) a o závazcích (krátkodobých)
- Dlouhodobé závazky se účtují prostřednictvím **4. účtové třídy**
- Pohledávky a závazky vyplývající z **obchodního styku** se účtují ve skupinách 31 a 32

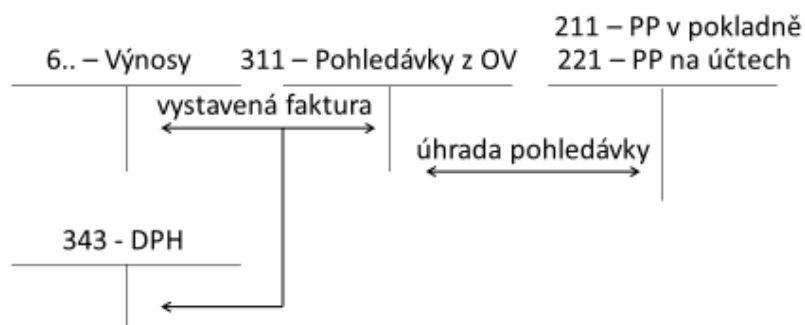
Příklad

Paní Pavla prodává dne 10.12.2022 na fakturu zboží za 600 000 Kč. Splatnost faktury je 4.1.2023.

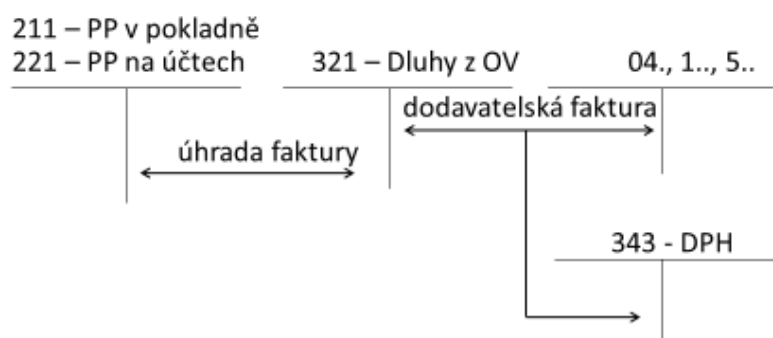
- Jak ovlivní tato skutečnost účetní výkazy roku 2022 a 2023?
- Je doba splatnosti pohledávek v rámci obchodní politiky nastavena správně?
- Jaké problémy by mohly nastat v případě, pokud by podnikatelka měla velké množství vystavených faktur, které by zatím nebyly uhrazeny?

Pohledávky a závazky z obchodního styku (obchodních vztahů)

311 –

321 –

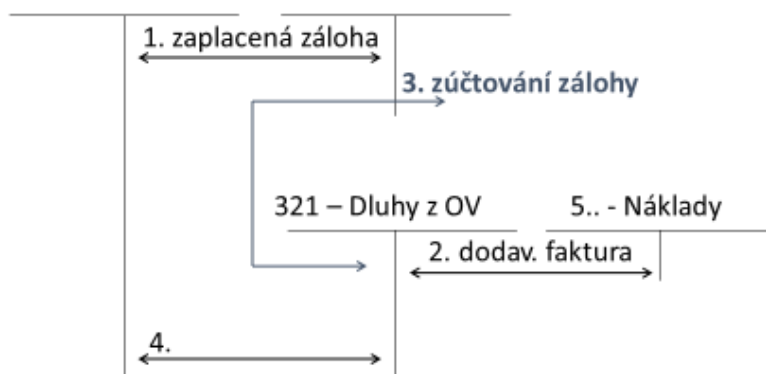

Směnky – viz přednáška č. 3

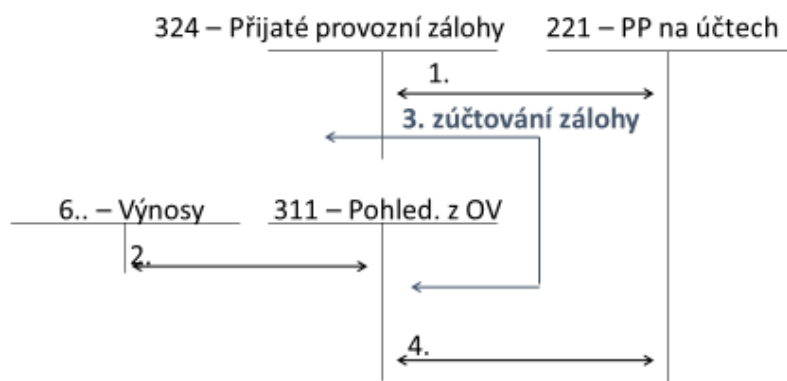
Zálohy (u neplátce DPH)

- 314 – Poskytnuté provozní zálohy – představují v účetnictví **pohledávku** - odběratel poskytl svému dodavateli provozní zálohu, aniž by zatím od strany dodavatele obdržel protiplnění
- 324 – Přijaté provozní zálohy - **závazek** pro dodavatele, který přijal zálohu od odběratele, kterému zatím neposkytl protiplnění

314 – Poskytnuté provozní zálohy

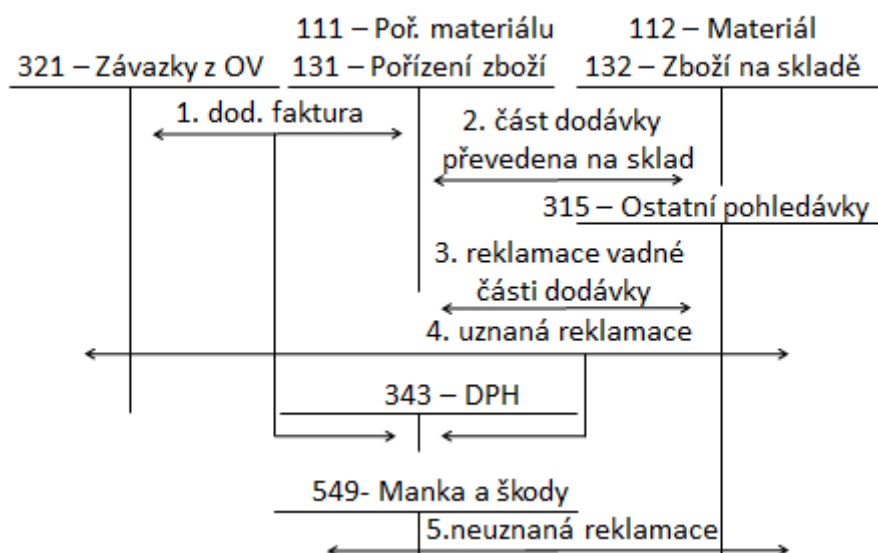

324 – Přijaté provozní zálohy

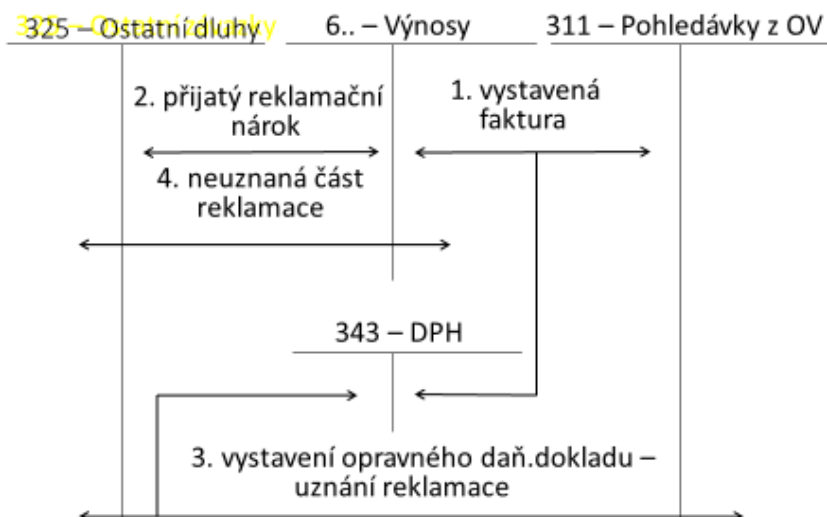

Reklamace (není v zápočtu)

Reklamace z pohledu odběratele

Reklamacce z pohledu dodavatele

Příklad 1 – Směnky, zálohy a reklamacce u neplátce DPH

Soukromá podnikatelka paní Jana se zabývá nákupem a prodej drogistického a papírenského zboží. **Není plátcem DPH** a o zásobách účtuje **způsobem A**. Během účetního období měla podnikatelka níže uvedené účetní případy, doplňte chybějící částky a předkontace. Hranici pro účtování o majetku jako dlouhodobém, má paní Jana stanovenou v případě majetku hmotného na 40 000 Kč. Stanovte celkovou výši pohledávek a závazků a zhodnoťte obchodní politiku účetní jednotky.

Číslo	Text	Částka	MD	D
1.	Dodavatelská faktura za nákup zboží Cena bez DPH DPH 21 % Cena celkem	22 000		
2.	Příjemka – převod kvalitního zboží na sklad	16 620		
3.	ID – se zbylou částí dodávky nebyla paní Jana spokojena po stránce jakosti a rozhodla se tuto část dodávky reklamovat u dodavatele			
4.	OPD – uznaná část reklamace dodavatelem	9 500		
5.	ID - zbylou část reklamace dodavatel neuznal, zboží je však v takové stavu, že nemůže být dále prodáváno			
6.	PPD – paní Jana přijala zálohu od odběratele – základní školy, která souvisí s prodejem kreslicích potřeb	5 000		
7.	Vystavená faktura za prodej zboží – kreslicích potřeb	11 000		
8.	Výdejka – vyskladnění zboží v důsledku prodeje	8 000		
9.	ID - zúčtování zaplacené zálohy od školy			
10.	VBÚ – doplatek rozdílu mezi zaplacenou zálohou a skutečně fakturovanou částkou			

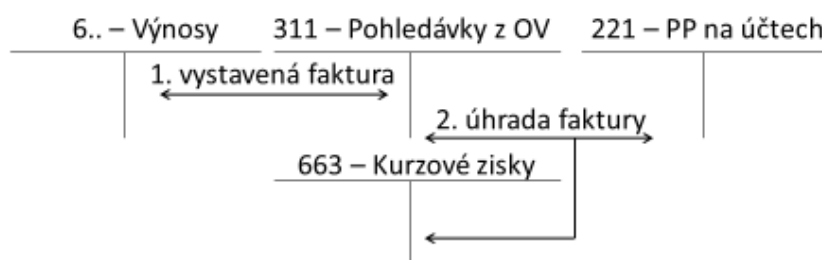
11.	VBÚ – úhrada dodavatelské faktury za nákup zboží	16 900		
12.	VBÚ – paní Jana zaplatila zálohu obchodní společnosti Čez (elektrická energie)	2 000		
13.	Dodavatelská faktura – vyúčtování za spotřebovanou energii	2 800		
14.	ID - zúčtování zálohy zaplacené Čez			
15.	VPD – v hotovosti doplacen rozdíl mezi zaplacenou zálohou a skutečně fakturovanou částkou	800		
16.	Dodav. faktura za nákup pokladního zařízení	50 000		
17.	Paní Jana nemá momentálně dostatek peněžních prostředků a tak uhradí závazek směnkou			
	a) hodnota závazku	50 000		
	b) směnečný úrok	5 000		
18.	VBÚ – proplacení směnky	55 000		

Kurzové rozdíly (pohledávky a závazky v cizí měně)

- ❑ Dle je povinností účetní jednotky vést účetnictví v české měně
- ❑ Při **vzniku** zahraniční pohledávky i zahraničního závazku dochází k přepočtu kurzem, který platí v den uskutečnění účetního případu – zpravidla přijetí nebo vystavení faktury
- ❑ Vzhledem ke skutečnosti, že měnové **kurzy se mění**, je pravděpodobné, že **při úhradě** pohledávky nebo závazku vznikne účetní jednotce **kurzový rozdíl**
- ❑ Pro zachycení kurzových rozdílů se používají tyto účty:
 - ❑ 563 – Kurzové ztráty
 - ❑ 663 – Kurzové zisky

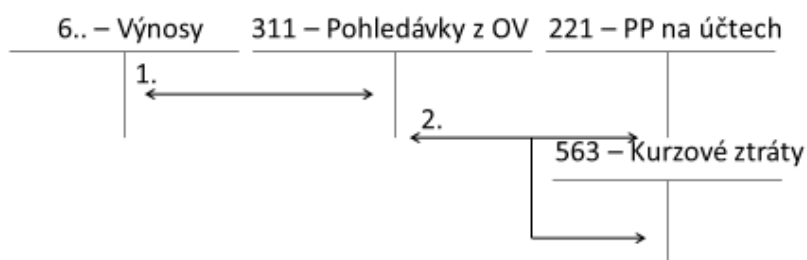
O kurzových rozdílech účtuje účetní jednotka v **průběhu účetního období**, kdy dochází k úhradě závazků nebo pohledávek, ale také **k rozvahovému dni**, kdy je povinností účetní jednotky přepočítat zahraniční pohledávky a závazky kurzem platným k rozvahovému dni

a)

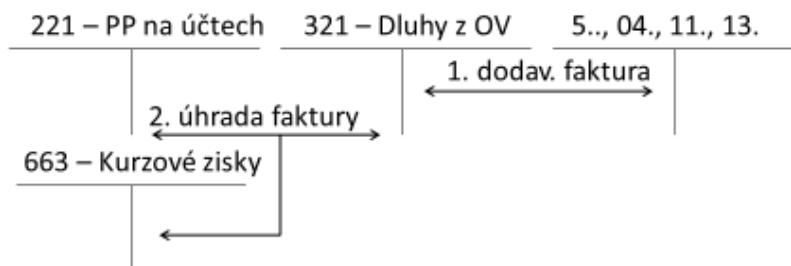
číslo	text	částka
1.	Vystavená faktura zahraničnímu odběrateli na 10 USD, kurz 1 USD = 22 CZK	220 Kč
2.	VBÚ – úhrada odběratelem 10 USD, kurz 1 USD = 25 CZK	250 Kč

b)

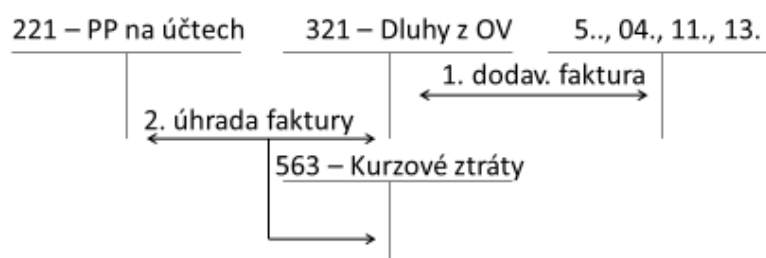
číslo	text	částka
1.	Vystavená faktura zahraničnímu odběrateli na 10 USD, kurz 1 USD = 22 CZK	
2.	VBÚ – úhrada odběratelem 10 USD, kurz 1 USD = 20 CZK	

c)

číslo	text	částka
1.	Dodav. faktura od zahraničního dodavatele na 10 USD, kurz 1 USD = 22 CZK	220 Kč
2.	VBÚ – úhrada odběratelem 10 USD, kurz 1 USD = 20 CZK	200 Kč

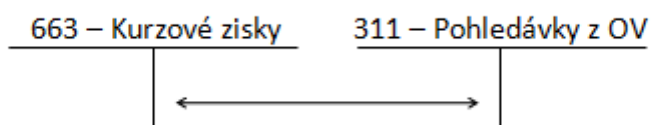
d)

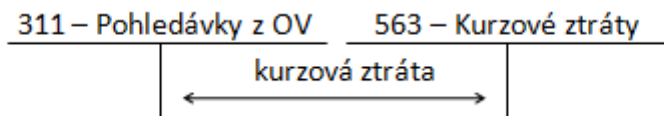
číslo	text	částka
1.	Dodav. faktura od zahraničního dodavatele na 10 USD, kurz 1 USD = 22 CZK	220 Kč
2.	VBÚ – úhrada odběratelem 10 USD, kurz 1 USD = 25 CZK	250 Kč

Kurzové rozdíly k datu účetní závěrky

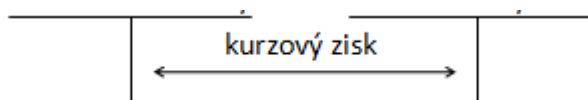
- Účetní jednotka má k datu účetní závěrky **pohledávku** vůči odběrateli v USA na 20 USD
- V okamžiku vzniku pohledávky činila její hodnota při kurzu **1 USD = 20 CZK**: 200 Kč
- K datu účetní závěrky je kurz: **1 USD = 22 CZK** => hodnota pohledávky je 220 Kč
- Účetní jednotka účtuje o kurzovém zisku

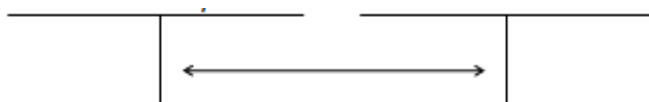
- ❑ Účetní jednotka má k datu účetní závěrky **pohledávku** vůči odběrateli v USA na 20 USD
- ❑ V okamžiku vzniku pohledávky činila její hodnota při kurzu **1 USD = 20 CZK**: 200 Kč
- ❑ K datu účetní závěrky je kurz: **1 USD = 18 CZK** => hodnota pohledávky je 180
- ❑ Účetní jednotka účtuje o **kurzové ztrátě** 20 Kč

- ❑ Účetní jednotka má k datu účetní závěrky **závazek** vůči dodavateli v Německu na 50 EUR
- ❑ V okamžiku vzniku závazku činila jeho hodnota při kurzu **1 EUR =**
- ❑ K datu účetní závěrky je kurz: **1 EUR = 26 CZK** => hodnota závazku je
- ❑ Účetní jednotka účtuje o

- ❑ Účetní jednotka má k datu účetní závěrky **závazek** vůči dodavateli v Německu na 50 EUR
- ❑ V okamžiku vzniku závazku činila jeho hodnota při kurzu **1 EUR = 28 CZK**: 1 400 Kč
- ❑ K datu účetní závěrky je kurz: **1 EUR = 29 CZK** => hodnota závazku je 1 450 Kč
- ❑ Účetní jednotka účtuje o **kurzové ztrátě** 50 Kč

Příklad 2 – Kurzové rozdíly

Individuální podnikatel měl v prosinci 2022 tyto dodavatelsko – obchodní operace ve vztahu k Evropské unii a třetím zemím. Doplňte chybějící účetní částky a účetní předkontace. Individuální podnikatel účtuje o zásobách **způsobem B**.

Číslo	Text	Částka	MD	D
1.	Dodavatelská faktura z Polska za nákup zboží 600 PLN (1 PLN = 6 CZK)			
2.	Dodavatelská faktura z Německa za nákup počítače 2 000 EUR (1 EUR = 26 CZK)			
3.	Vystavená faktura za prodaný materiál Slovenskému odběrateli 1 000 EUR (1 EUR = 27 CZK)			
4.	VBÚ – úhrada faktury polskému dodavateli (1 PLN = 6,10 CZK), (závazek 600 PLN) Kurzový rozdíl			
5.	Dod. faktura z Maďarska za nákup provozního materiálu 600 000 HUF, kurz 100 HUF = 9 CZK			

6.	VBÚ – Slovenský odběratel uhradil fakturu za poskytnuté služby 1 000 EUR (1 EUR = 26 CZK) Kurzový rozdíl			
7.	VBÚ – úhrada faktury maďarskému dodavateli 600 000 HUF, kurz 100 HUF = 8,80 CZK Kurzový rozdíl			
8.	Vystavená faktura Švédskému odběrateli za prodaný dlouhodobý majetek 52 000 SEK (1 SEK = 2,80 CZK)			
9.	Dodav. faktura z Chorvatska za nákup zboží 6 000 HRK (1 HRK = 3,50 CZK)			
10.	VBÚ – úhrada faktury chorvatskému dodavateli za zboží 6 000 HRK (1 HRK = 3,70 CZK) Kurzový rozdíl			
11.	31. 12. Účetní závěrka Kurzy měn dle ČNB 1 EUR = 25 CZK (2) 1 SEK = 2,60 CZK (8) a) hodnota pohledávek 52 000 SEK x 2,60 CZK = 135 200 <i>Kurzový rozdíl</i> 145 600 – 135 200 b) hodnota závazků 2 000 EUR x 25 CZK = 50 000 <i>Kurzový rozdíl</i> 52 000 – 50 000	10 400 2000	563 321	311 663